

TCA tevékenységek éves értékelő-tervező találkozója
Részvevői elégedettség a 2016-2018 -as TCA tevékenységekről
2019. szeptember 16., Tempus Közalapítvány

Bevezetés

A TCA tevékenységeken évente 150-200 fő vesz részt Magyarországról.

A TCA tevékenységek minőségének megőrzésének érdekében a magyar Nemzeti Iroda folyamatosan monitorozza a TCA tevékenységeket. Ennek részeként a résztvevőket megkérjük arra, hogy töltsenek ki két kérdőívet:

- az egyik az **On the spot**, amely egy azonnali visszajelzést ad az aktivitásról, az aktivitás körülményeiről, a programról, a résztvevői benyomásokról.
- a másik a **Follow-up**, amely segítségével azt szeretnénk megtudni, hogy 6 hónap elteltével a résztvevők hogyan értékelik az aktivitást, tudott-e hasznosulni az ott megszerzett tudás.

Az On the spot kérdőívet változatlan formában 2014 óta töltik ki a résztvevők¹. Ez a kérdőív zárt és nyitott kérdésekből áll, kitöltése kötelező. A kérdőív kettős céllal készült el. Azon túl, hogy visszajelzést ad a Nemzeti Iroda munkatársainak az aktivitásról, még egyszer végigvezeti a résztvevőt az projekt fontos részein, lehetőséget nyújtva a reflexiók összegyűjtésére.

A Follow-up-ot 2016 óta töltik ki a résztvevők, de a kérdőívet alapvetően átalakítottuk 2017 folyamán – beleépítve más kutatások tapasztalatait - azért, hogy erősebb legyen a kérdőívben az értékelés dimenziója. A Follow-up (ahogy a nevében is jelezzük) , szintén kapcsolódik az On the spot azon céljához, hogy újra felidézze a hat hónappal korábbi aktivitást.

Mindkét felmérés eredményei ismertetésre kerülnek az éves TCA tervező találkozón, ahol a résztvevőkkel egy beszélgetés keretében megvitatjuk a megállapításokat, és igyekszünk feltárni az adatok hátterét.

A következőkben az On the spot kérdőív 2016-2018 közötti eredményei illetve a Follow-up kérdőív 2018-as eredményei kerülnek bemutatásra. A felmérésben kapott eredmények kapcsán többször utalunk nemzetközi kutatások² megállapításaira, illetve az éves TCA tervező találkozókön történt csoportos beszélgetésekre.

---

¹ A 2014-15-ös kérdőívek eredményeiről lásd: Szombathelyi Sz.: Evidencia alapú gondolkodás az ifjúsági munkában: Transnational Cooperation Activity programok „On the spot” online survey néhány eredménye http://metszetek.unideb.hu/files/metszetek_2015_4_05_szombathelyi%2084-99.pdf

² A meghivatkozott kutatásokat a RAY kutatócsoport végezte, elsősorban RAY CAP: COMPETENCE DEVELOPMENT AND CAPACITY BUILDING IN ERASMUS+: YOUTH IN ACTION című kutatás releváns a téma tekintetében. <https://www.researchyouth.eu/results-erasmus-youth-in-action>

Az összesített kérdőívek száma:

On the spot 2016: 157

On the spot 2017: 190

On the spot 2018: 172

Follow-up: 152

Az On the spot esetében mindhárom évben a résztvevők több, mint 95%-a vett részt a felmérésben. A Follow-up esetében – a kérdőív átdolgozása miatt – a feldolgozott válaszok a résztvevők 80%-át jelenti.

Vezetői összefoglaló

Közvetlenül a tevékenységek befejezése után, a résztvevők több, mint 90 százaléka elégedetten tért vissza. Hat hónappal később, továbbra is nagyon pozitívan gondoltak a projektre, úgy ítélték meg, hogy az hozzájárul mind a személyes, mind a szervezeti szakmai fejlődéséhez. A válaszadók döntő többsége tervezi újabb programon való részvételt.

A résztvevők több mint fele úgy érezte, hogy kapott olyan tudást, eszközöket, amelyeket nagy eséllyel meg tud valósítani a szervezetében. A résztvevők a legértékesebbnek a gyakorlati elemeket tartják, amikor lehetőségük van kipróbálni egy-egy eszközt vagy módszert; amikor lehetőségük nyílik tapasztalatcserére; amikor partnerkapcsolatokat tudnak építeni.

A résztvevők elégedettek voltak a programok szervezésével, a képzők felkészültségével, attitűdjével.

A Nemzeti Irodával való kapcsolattartásról jó tapasztalatai voltak mind három évben a résztvevők több, mint 95%-ának.

Hat hónappal a tevékenység után úgy ítélték meg, hogy leginkább a nem formális módszerek, a képzési technikák, a szakmai kapcsolatrendszer, kommunikáció idegen nyelven és a csapatban való munkavégzés fejlődött.

A projekten kialakult szakmai ismerettség a program után is sok esetben fennmaradt, a résztvevők 44%-a alakított ki szakmai együttműködést más résztvevőkkel, sőt 17%-uk közös pályázatot adott be. A válaszadók kétharmada tervezi, hogy egy éven belül Erasmus+ pályázatot ad be.

A résztvevők demográfiai adatai

(On the spot kérdőív alapján)

A résztvevők demográfiai összetétele körülbelül megegyezik minden évben. Általában kétharmaduk nő és egyharmaduk férfi, nagy többségük főiskolai vagy egyetemi végzettséggel

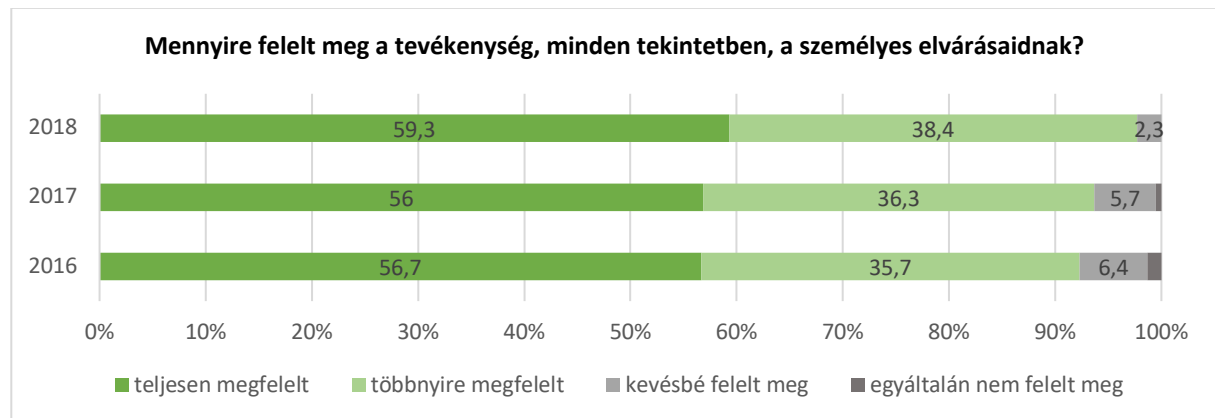
rendelkezik, és a résztvevők legalább a fele Budapestről vagy a főváros környékéről érkezik az aktivitásokra. Az átlagéletkor 31-32 között van, és jellemző a 30 évesek és efölöttiek túlsúlya.

		2016		2017		2018	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
Nem	Férfi	52	33,1	67	35,3	53	30,8
	Nő	104	66,2	123	64,7	117	68,0
	Egyéb	1	0,6	0	0	1	0,6
	Nem szeretné megadni	0	0	0	0	1	0,6
	Összesen	157	100	190	100	172	100
Életkor	-19 éves	4	2,5	9	4,7	10	5,8
	20-24 éves	26	16,6	36	18,9	29	16,9
	25-29 éves	48	30,6	47	24,7	46	26,7
	30-	79	50,3	98	51,6	87	50,6
	Összesen	157	100	190	100	172	100
	Átlag életkor	31,27	-	31,49	-	31,65	-
Iskolai végzettség	Általános iskola	0	0	1	0,2	5	2,9
	Szakmunkásképző	3	1,9	5	2,6	2	1,2
	Középiskola	17	10,8	20	10,5	26	15,1
	Posztgraduális végzettség	11	7,0	16	8,4	20	11,6
	Főiskola/ egyetem	126	80,3	148	77,9	119	69,2
	Összesen	157	100	190	100	172	100
Lakhely / Régió	Közép-Magyarország (Budapest)	82	52,5	111	58,4	99	57,6
	Dél-Dunántúl	8	5,1	11	5,8	10	5,8
	Dél-Alföld	33	21,0	19	10,0	16	9,3
	Észak-Alföld	11	7,0	10	5,3	15	8,7
	Észak-Magyarország	14	8,9	24	12,6	19	11,0
	Közép-Dunántúl	3	1,9	5	2,6	9	5,2
	Nyugat-Dunántúl	6	3,8	10	5,3	4	2,3
	Összesen	157	100	190	100	172	100

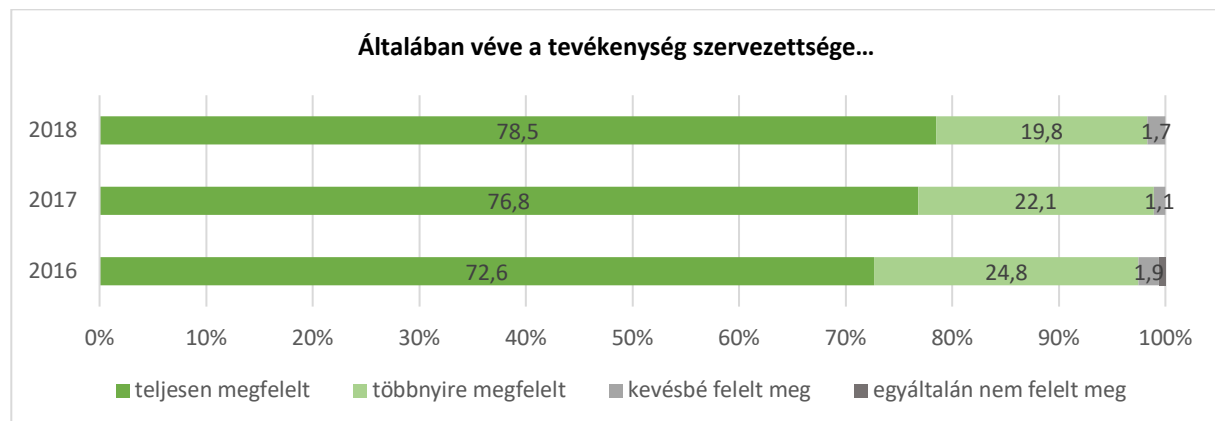
On the spot eredményei 2016-2018

Általános vélemény a tevékenységükről közvetlenül a program végét követően

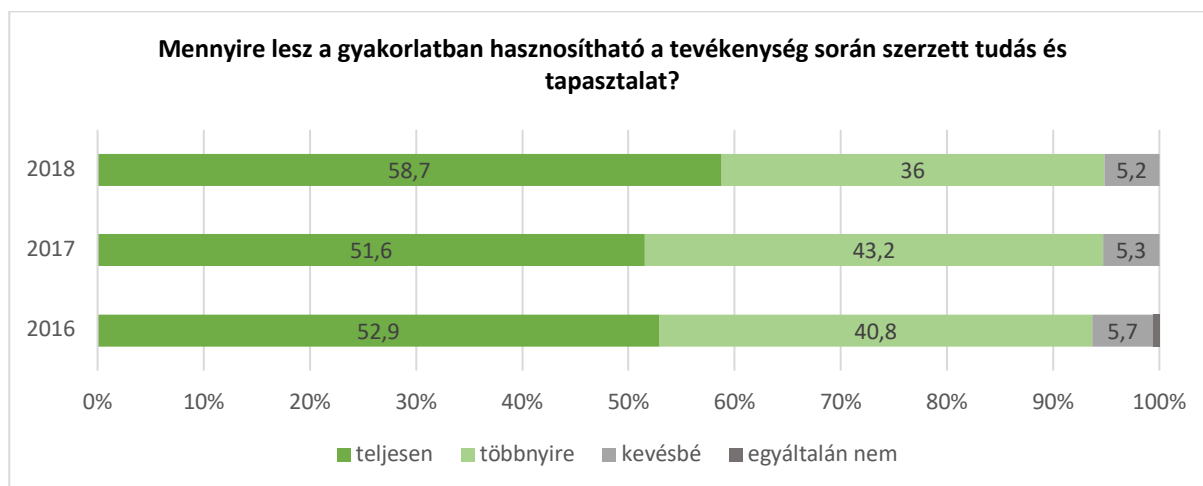
A TCA aktivitásokról visszatérő fiatalok, ifjúsági szakemberek döntő többsége nagyon pozitív élményekkel tért vissza. **A résztvevők több mint fele teljes mértékben elégedett és további 35-38 százalékuk többnyire elégedett volt a projekttel – inkább negatív vagy teljesen negatív véleményt a résztvevők kevesebb, mint 10%-a fogalmazott meg, de 2018-ban a 2,3%-ot sem érte el az arányuk.**

A program szervezettségével az elégedettség mindhárom évben meghaladta a 95%-ot, 2017-ben és 2018-ban a résztvevők több mint háromnegyede teljes mértékben elégedett volt a szervezettséggel.

Közvetlenül, visszatérve a programról, a résztvevők több mint 90%-a talált olyan elemeket, amelyeket fel tud használni a jövőben, sőt a résztvevők több mint fele úgy érezte, hogy kapott olyan tudást, eszközöket, amelyeket nagy eséllyel meg tud valósítani a szervezetében.

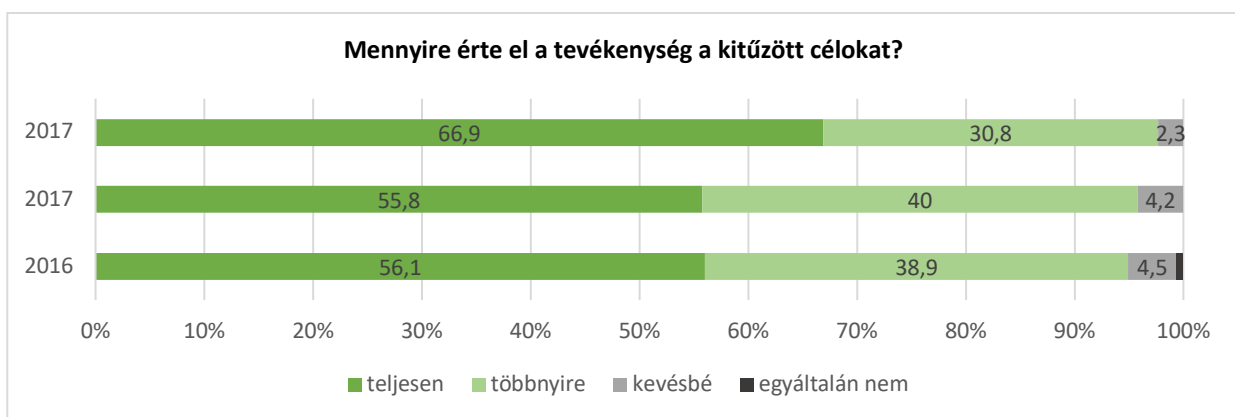
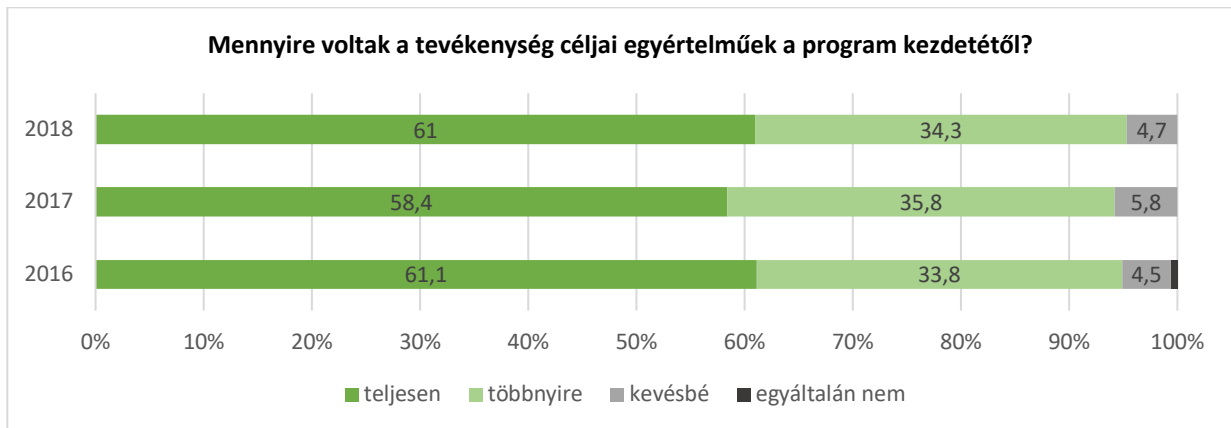
Az On the spot kérdőívben nyitott kérdés formájában kérdeztük meg, hogy milyen elemeket tartottak a résztvevők a legfontosabbnak. **A kapott válaszok azt mutatják, hogy a legértékesebbnek a gyakorlati elemeket tartják, amikor lehetőségük van kipróbálni egy-egy eszközt vagy módszert; amikor lehetőségük nyílik tapasztalatcserére; amikor partnerkapcsolatokat tudnak építeni.** Ezt erősíti, hogy amikor hiányérzetük volt a programmal kapcsolatban, akkor is általában ezeket az elemeket hiányolták.

Vélemények a képzők és a trénerek hozzáállásáról

A képzők, facilitátorok hozzáállásával, felkészültségével, a program felépítésével kapcsolatban egyértelműen túlsúlyban vannak a pozitív vélemények.

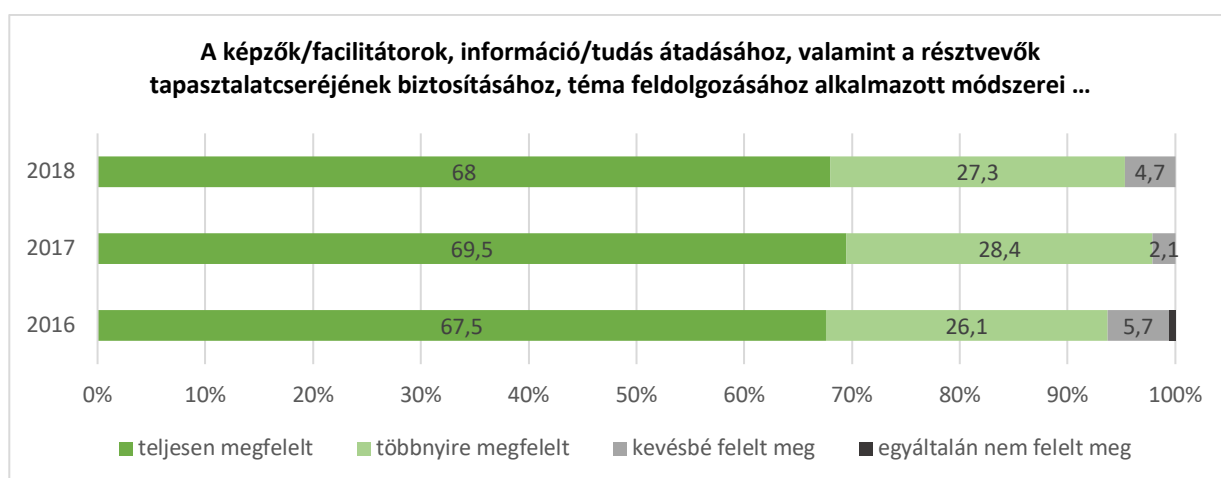
A sikeres aktivitás kulcskérdése a tréner és a csoport együttműködése, amely azon alapszik, hogy milyen a csoport összetétele. Az Erasmus+ TCA programok nagyobb részére jellemző, hogy nagyon tágan értelmezi az ifjúsági szakemberek kategóriáját (igazodva az ifjúsági szektor sajátosságaihoz, az ott látható szervezeti sokszínűséghez, a közösségek diverzitásához), ezért akár nagyon eltérő szakmai tudással, végzettséggel és demográfiai profillal rendelkeznek a résztvevők. A résztvevők kiválasztásában általában bevonják a tréneret, akiknek így - a beadott jelentkezések alapján - vannak ismereteik a jelentkezők szakmai hátteréről.

A tevékenység céljainak meghatározása és a kitűzött célok elérése szintén összefügg a csoport összetételével. Ezen a területen is a pozitív vélemények vannak túlsúlyban, bár a beszélgetésekből kiderül, hogy a kiírás alapján elképzelt program és a megvalósult program között szoktak lenni eltérések. Ebből a szempontból, jó gyakorlatként többször említésre került, hogy milyen sokat segít, ha már az aktivitás megkezdése előtt van kommunikáció a résztvevők és a tréner között.

Az alkalmazott módszerekkel és a képzők hozzáállásával elégedett volt a résztvevők több, mint 90 százaléka mindhárom évben, és ezen belül is a túlnyomó többség a legpozitívabb értékelést adta a trénereknek.

Mindkét esetben a kulcskérdés a csoportdinamika érzékelése, a felmerülő problémák, helyzetek kezelése, a résztvevők igényeire való reagálás számít. A szóveges értékelésben is gyakran megemlítik a csoporthoz való igazodás, a rugalmasság fontosságát, amely különösen aszakmai háttér szempontjából nagyon vegyes összetételű csoport esetén jelent kihívást a trénereknek.

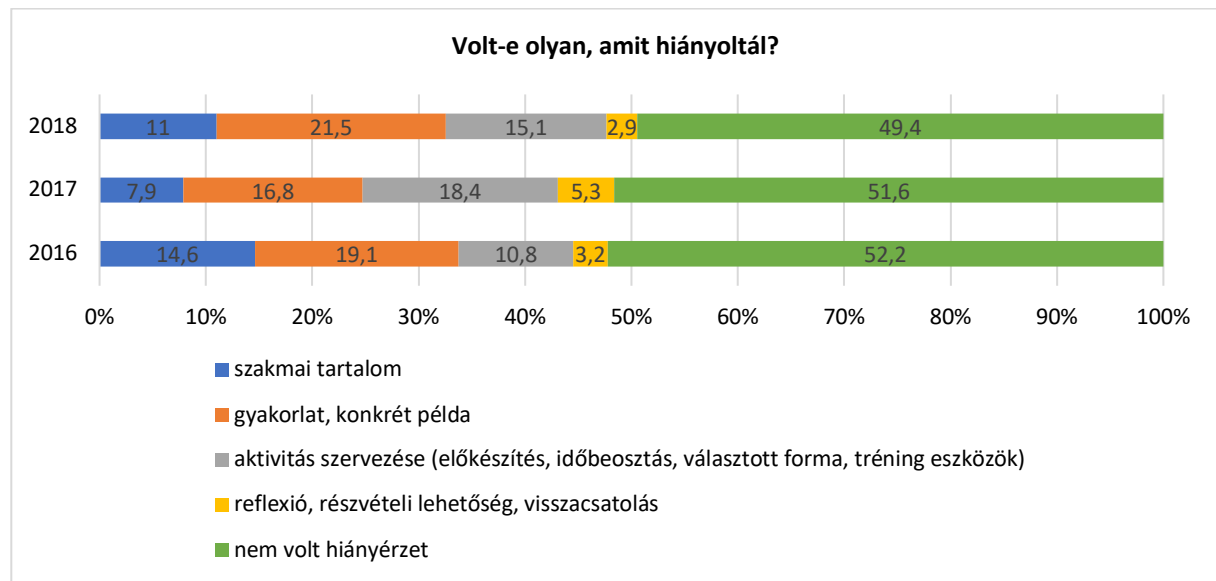
A TCA programok hiányosságai

A résztvevők alapvetően nagyon pozitív élményekkel térnek haza a programokról, az esetek nagyobb részében, illetve 2018-ban a felében nem volt hiányérzetük az előzetesen meghírdetett programmal kapcsolatban.

Akiknek azonban volt, azok elsősorban a gyakorlati példák, konkrét esetek kis arányát; a meghírdetett téma és a megvalósult szakmai tartalom közti különbséget; illetve a felépítéssel kapcsolatos problémákat említették.

Erre a kérdésre nyitott formában válaszoltak a kérdőívet kitöltők. A válaszokból látható, hogy a hiányérzetet gyakran a csoportösszetétellel indokolták (volt, aki eleve többet és volt, aki kevesebbet tudott a témáról, így a trénereknek ehhez kellett igazodni). A gyakorlati, konkrét példák ismertetése, az ezekből levonható tanulságok, pozitívumok és hibák a nonformális ismeretátadás egyik alapköve, amely hitelessé teszi és nagyban segíti a tréningeken átadandó anyag gyakorlati hasznosulását. A kvalitatív kutatási eredmények (RAY-CAP) is megerősítik azt, hogy az E+ programok egyik leginkább értékelt lehetősége a tapasztalatcsere, egymás gyakorlatának megismerése. Amikor a program szervezethez kapcsolatosan merültek fel

hiányosságok, akkor általában a tapasztalatcserére, egymás megismerésére, illetve egy-egy feladat végrehajtására szánt időt keveselték/ vagy ezek elmaradását reklamálták a résztvevők.

Nemzeti Irodával való együttműködés

A Nemzeti Irodával való kapcsolattartásról jó tapasztalatai voltak mind három évben a résztvevők több, mint 95%-ának. Évente egy-egy olyan eset volt, amikor a Nemzeti Irodával való kapcsolattartást rossznak ítélték meg a résztvevők, a többi esetben valamilyen speciális probléma merült fel (információt nem kaptak meg időben, a tréning alatt nem tudták elérni a magyar kapcsolattartót, E+ szabályok miatti nehézségek), ezt azonban kiegészítésként említették a résztvevők.

A magyar Nemzeti Iroda minden résztvevő számára felkínál egy alkalmat a kiutazás előtt, amikor az iroda munkatársai személyesen elmondják a résztvevők számára a tréninggel kapcsolatos szervezési tudnivalókat. Ezt pozitívan fogadták a válaszadók (aki már többször volt TCA-s rendezvényen már nem, vagy kevésbé vette igénybe ezt a lehetőséget), az említett problémák általában a tréning alatt merültek fel. (Erre a kérdésre is szöveges választ adnak a résztvevők, így pontosabban látható, hogy mi volt a probléma.)

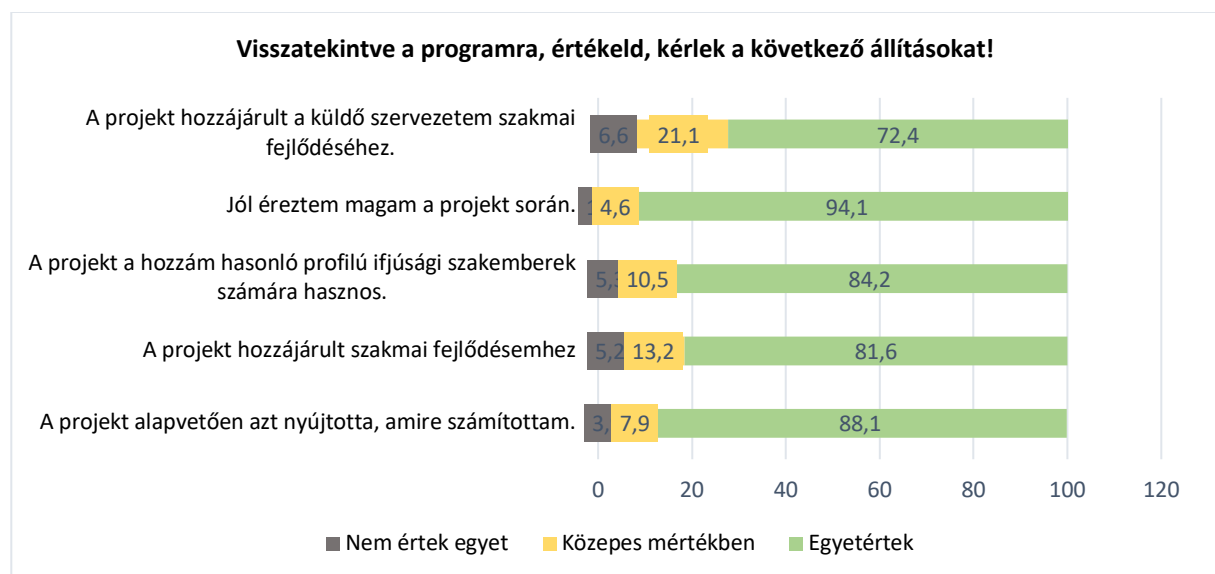
Follow -up: Vélemények a TCA projektekről 6 hónap elteltével

A következőkben a 2017-es TCA programon résztvevő ifjúsági szakemberek részvétel után 6 hónappal később kitöltött kérdőíveit összesítettük.³

Hat hónap elteltével a résztvevők továbbra is **nagyon pozitívan gondoltak a projektre, úgy ítélték meg, hogy az hozzájárul mind a személyes, mind a szervezet szakmai fejlődéséhez.**

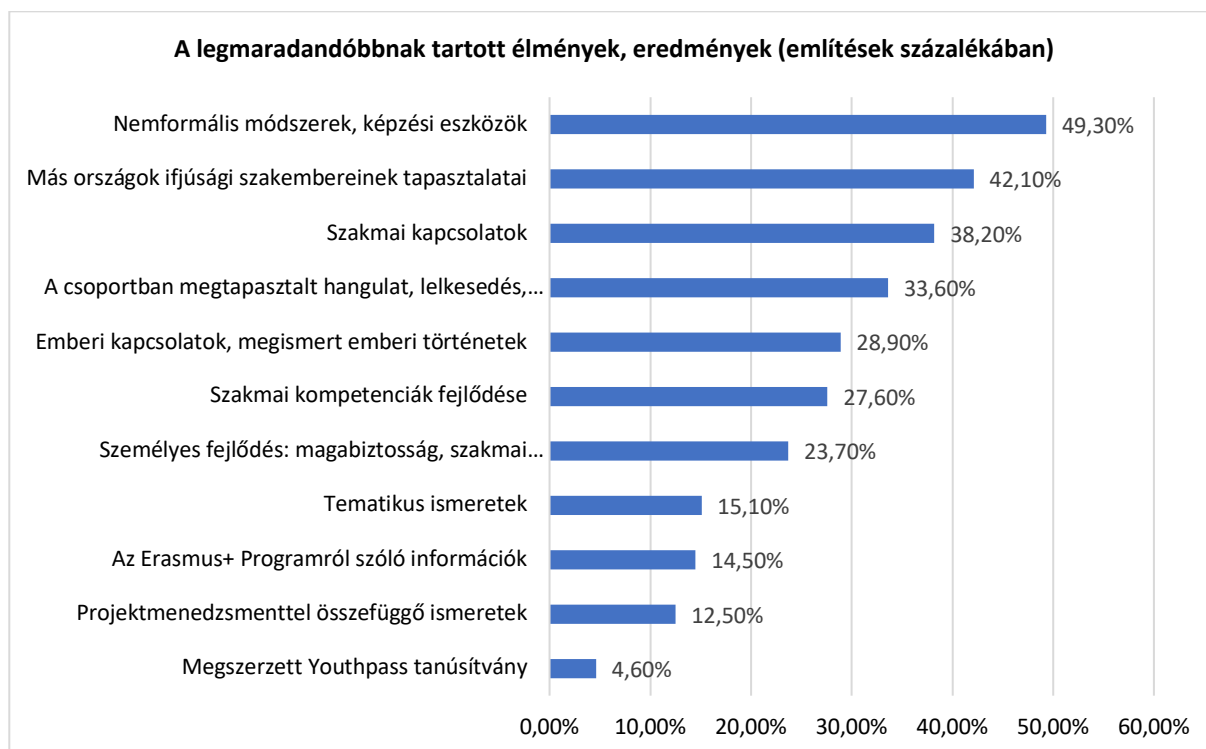
A részletes adatok és a háttérbeszélgetések, más kutatások eredményei azt mutatják, hogy a saját személyes élmény a legmeghatározóbb. Azzal az állítással, hogy „Jól éreztem magam a projekt során” a válaszadók 94,1%-a értett teljes mértékben egyet.

A nagyon pozitív véleményekhez hozzájárulnak a programok körülményei (helyszín, vendéglátás, stb.) és az a tény is, hogy a magyar ifjúsági szakembereknek viszonylag ritkán van lehetőségük találkozni külföldi szakmai közeggel, ritkán tudnak résztvenni szakmai továbbképzéseken, tréningeken, így kiemelten fontos élményként élik meg a kollégák jelenlétét, a tapasztalatcseréket.

Az előbbi gondolatmenetet folytatva, az aktivitás után 6 hónappal, a legmaradandóbbnak a bemutatott és kipróbált módszerek maradtak, ezt követi a más országok szakembereivel való közös gondolkodás, tapasztalatcsere, a létrejött szakmai kapcsolatok és a csoportban megtapasztalat hangulat, lelkesedés.

³ Technikai probléma miatt a 35 résztvevő a régi kérdőívet kapta meg, az azokban szereplő kérdések azonban nem összevethetőek az új kérdésekkel, így azok kimaradtak ebből az összesítésből.

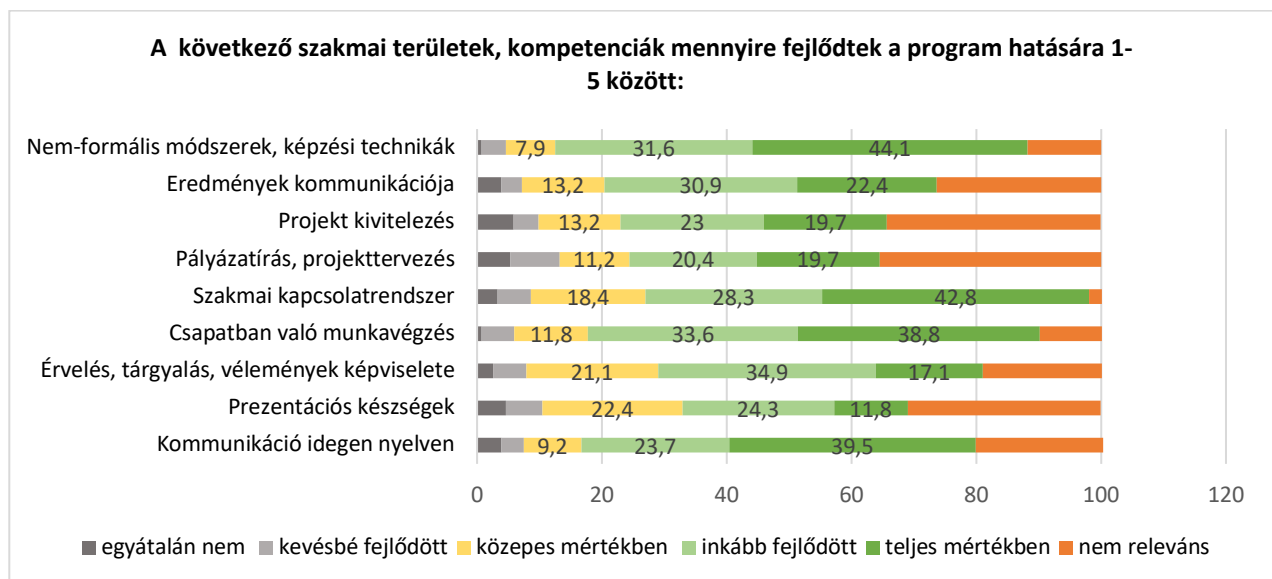

A program hatására leginkább fejlődött szakmai területek, kompetenciák

A program hatására az általunk felsorolt kompetenciák, szakmai területek közül leginkább a nem formális módszerek, képzési technikák, a szakmai kapcsolatrendszer, kommunikáció idegen nyelven és a csapatban való munkavégzés fejlődött.

A résztvevők beszámolóiból és más kutatásokból is tudjuk, hogy a TCA programok egyik legfontosabb feladata, hogy elősegítse az ifjúsági szervezetek közötti nemzetközi kooperációk kialakulását, sikeres működését. A kapcsolatfelvétel ehhez az első lépés, amelyre kitűnő lehetőséget teremtenek meg a TCA aktivitások, abban az esetben is, ha nem kifejezetten contact making eventként jöttek létre.

A sikeres együttműködésnek más feltételei is vannak, ide tartozik a hatékony kommunikáció. Ez nem csak egy magabiztos idegennyelv ismeretet jelenti, hanem a projektek szakkifejezéseinek ismeretét, továbbá egy interkulturális tudást, a társszervezetekkel szemben nagyfokú rugalmasságot, alkalmazkodást, a demokratikus viták szabályainak alkalmazását. Ehhez szintén kitűnő gyakorlati terepet jelentenek a TCA programok, ahol nemzetközi csapatokban kell együtt dolgozni, közösen kell gondolkodni, érvelni, vitatkozni. A kompetenciafejlesztésről szóló kvalitatív kutatás során készített interjúk rávilágítottak arra, hogy ez a tanulási folyamat milyen nagy mértékben jelent kimozdulást a komfortzónából még azoknak a szakembereknek is, akik nagyobb szakmai múlttal rendelkeznek, rendszeresen pályáznak.

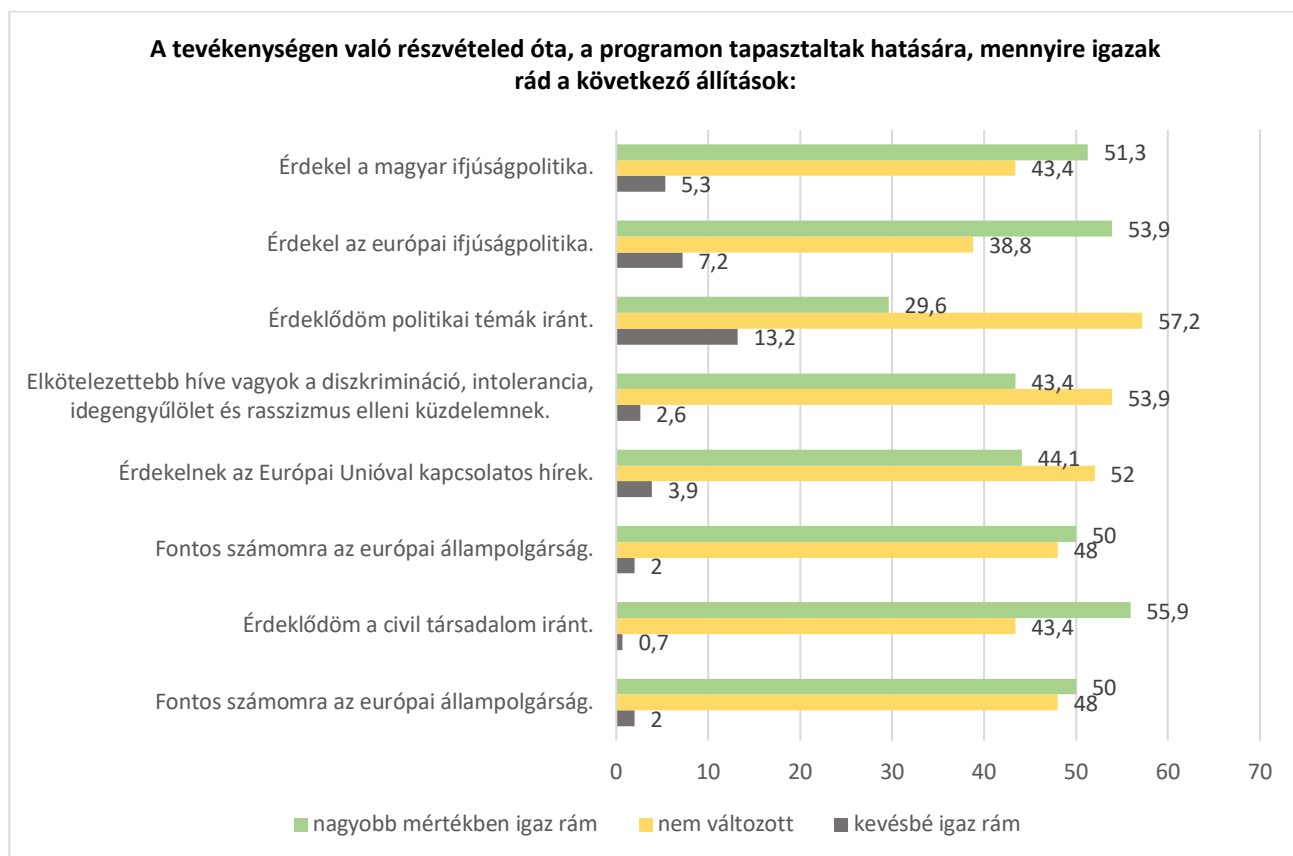
Változások a résztvevők attitűdjében

Az Erasmus+ programok deklarált célja és feladata a demokratikus értékek közvetítése, az Európai Unió népszerűsítése, amely jelen van mind a választott témákban, mind az alkalmazott megközelítésekben.

Egy néhány napos program általában nem tud elérni értékváltozást, de tudja befolyásolni az adott társadalmi kérdésekkel kapcsolatos véleményeket. Mivel az aktivitások nemzetközi körben történnek, általában a politikai -társadalmi kérdések magától értetődően megjelennek a programokon és a magánbeszélgetésekben. A résztvevők beszámolója szerint ezek a beszélgetések, mások véleményének a megismerése az egyik legfontosabb élmény.

Általában igaz, hogy azok az ifjúsági szakemberek, akik részt vesznek az Erasmus+ programokon, eleve elkötelezettebbek a társadalmi kérdések tekintetében, így ez a másik tényező, ami miatt kevesebben érzik úgy, hogy a programok szemléletváltozást tudnak elérni.

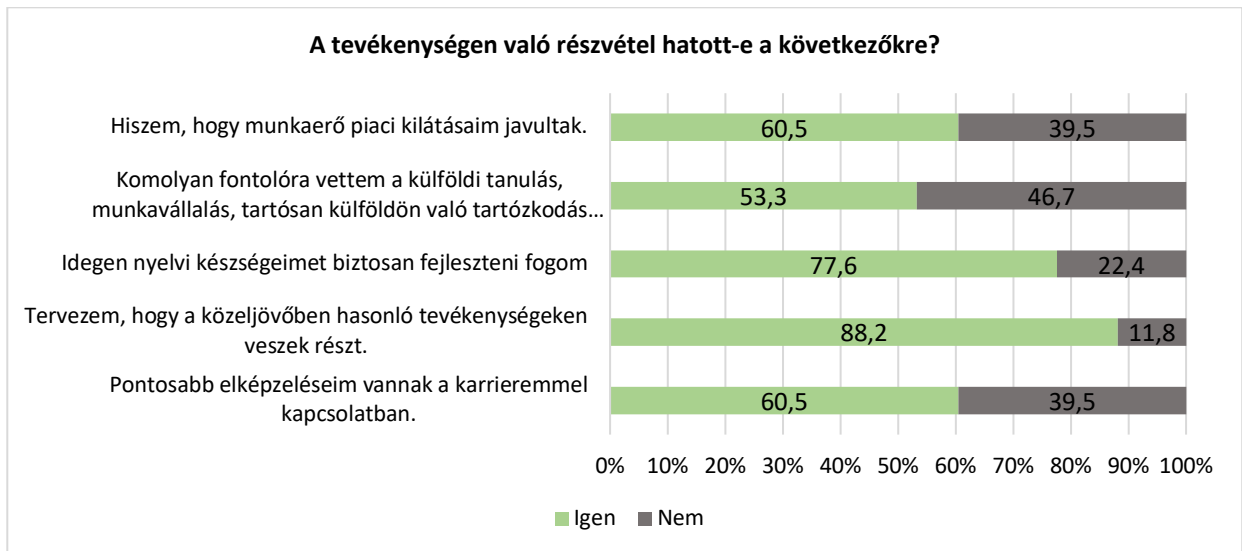
Ahol azonban nagy szerepe lehet a TCA programoknak, az az ifjúsági szektor megerősítése, az ifjúsági szakemberek szakmai identitásának megerősítése.

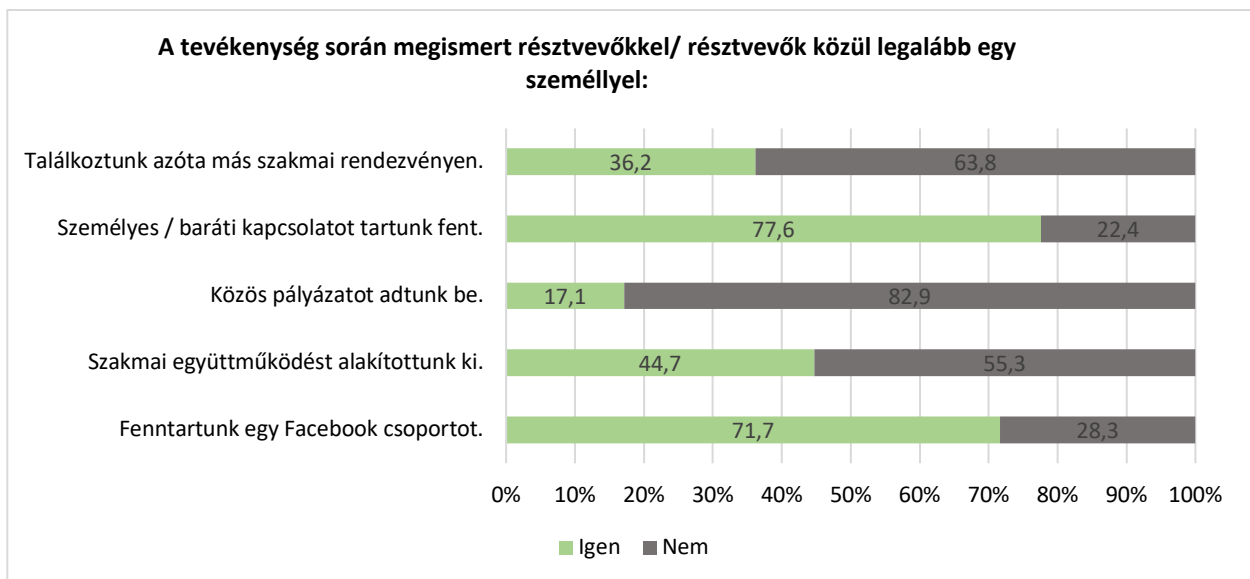
Személyes fejlődés

A háttérinterjúkból és a RAY-CAP interjúkból is tudjuk, hogy a konkrét szakmai fejlődésen túl, a személyes fejlődés, a szakmai megújulás iránti vágy is többször megfogalmazódott motivációként. Az ifjúsági szektor önállósága, professzionalizmusa, a szakmai fejlődési és karrierlehetőségek nagy eltérést mutatnak országonként, ami nagyon inspiráló más országból érkező szakembereknek. A résztvevők gyakran megfogalmazzák, azért is fontos számukra találkozni más országok ifjúsági szakembereivel, mert ez megerősíti a szakmai identitásukat.

A TCA programokon résztvevők több, mint 50%-a már legalább 5 éve dolgozik az ifjúsági szektorban. 55%-uk már korábban is vett részt TCA programon (a többség legfeljebb 3 programon az elmúlt 5 évben). Talán a kedvező tapasztalatok miatt is, de **közel kilencven százalék nyitott arra, hogy részt vegyen egy hasonló tevékenységen** (75% tervezi, hogy egy éven belül részt vesz egy újabb TCA aktivitáson.) **A résztvevők 60,5%-a úgy érezte, hogy a tevékenységen való részvétel javította a munkaerő-piaci kilátásait, és segített pontosabb elképzeléseket megfogalmazni a karrierjével kapcsolatosan. A résztvevők több mint háromnegyede motiválnak érezte magát a nyelvtanulásra, és több, mint a fele elgondolkodott a külföldre költözés lehetőségén.**

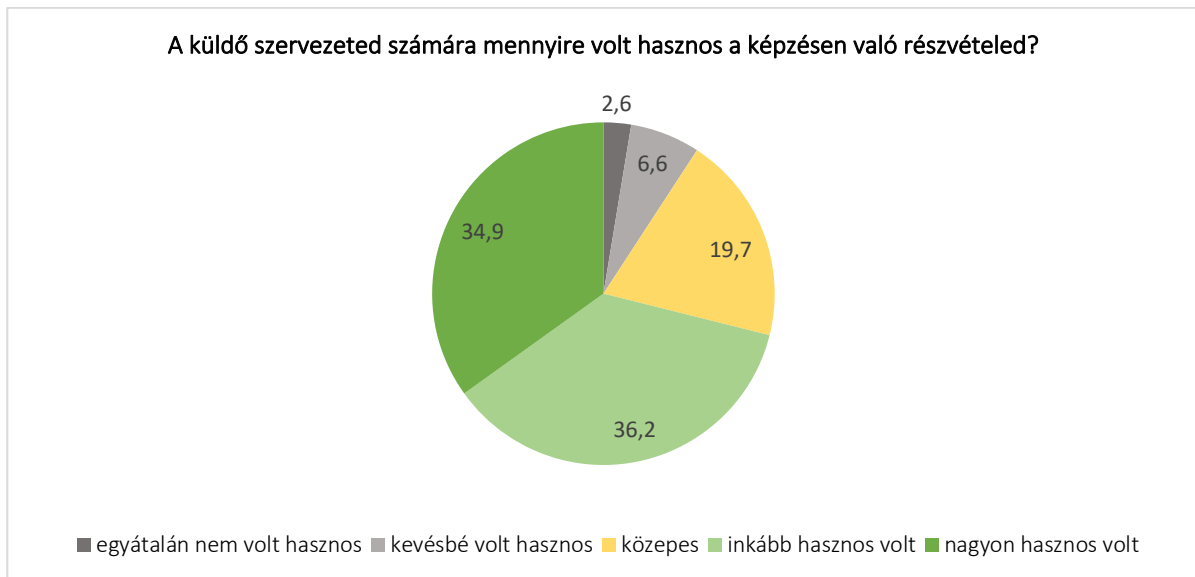
A programok egyik legfontosabb hozadéka a szakmai és a személyes ismerettségi kör bővülése. 6 hónappal az aktivitás után a résztvevőknek több, mint háromnegyede baráti/ személyes kapcsolatot ápol legalább egy résztvevővel. **45%-uk jelezte, hogy sikerült szakmai együttműködést kialakítani és 17% közös pályázatot is beadott.** Mindez alapvető fontosságú az ifjúsági szektor professzionalizációja szempontjából.

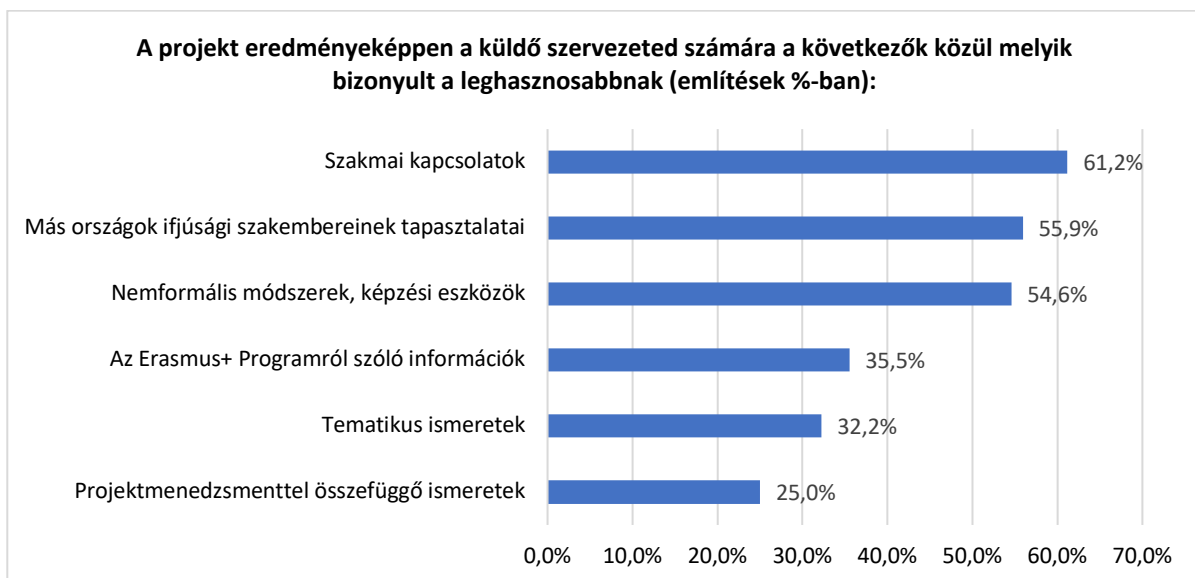
Szervezeti tanulás, szervezetfejlődés

Jelenleg 62-en állnak munkaviszonyban a küldő szervezetükkel, közülük 6-an vezetik a szervezetet, 55-en önkéntesek és 35 volt résztvevőnek nincs jelenleg aktív, munkavégzéssel összefüggő kapcsolata a szervezettel. Ugyanakkor, ez nem jelenti azt, hogy megszakadt volna a kapcsolat is, közülük 9-en jelezték, hogy szabadúszóként, vagy vállalkozási szerződéssel, alkalmanként kapcsolódnak be a szervezet munkájába.

A küldő szervezet szempontjából a résztvevők több, mint kétharmada pozitívan értékelte az aktivitást, és ezzel szemben, 14-en találták egyáltalán nem vagy csak kevésbé hasznosnak.

A küldő szervezet szempontjából a leghasznosabbnak a kialakult szakmai kapcsolatokat ítélték meg a résztvevők, amely érthető, hiszen ez jelenti az alapját a későbbi közös pályázásnak, együttműködésnek is (saját szemszögükből az elsajátított módszereket). A résztvevők több, mint fele megjelölte a más országok szakembereinek tapasztalatait. A beszélgetésekből kiderült, hogy nagy segítséget és támogatást jelent, ha konkrét eseteket ismerhetnek meg egy-egy téma kapcsán, ha lehetőség nyílik meghallgatni, átbeszélni más szervezetekben tapasztaltakat, ha a „gyakorlat” oldaláról érkeznek a jó megoldásokat.

A válaszadók (vagy a szervezetük) 66,4%-a tervezte, hogy a következő egy évben az Erasmus+ Programon belül pályázatot ad be szervezőként. Több szervezet egyszerre több pályázatot is készül

beadni. A legnépszerűbb a nemzetközi ifjúsági csere (64 résztvevő jelölte meg), ezt követi a szakemberek mobilitása (43), Erasmus+ önkéntesség (30), Ifjúsági stratégiai partnerség – tapasztalatcsere (27), ifjúsági stratégiai partnerség – innováció (24), nemzetközi ifjúsági kezdeményezés (15), a fiatalok és döntéshozók találkozói (13).